

www.partijvoorzeeland.nl

College van Gedeputeerde Staten
Provinciehuis
Abdij 6
4331 BK MIDDELBURG

Oostburg, d.d. 14-09-2023

Geacht College,

Betreft schriftelijke vragen conform Art. 44 van het Reglement van Orde van het Statenlid François Babijn, PARTIJ VOOR ZEELAND (PVZ), naar aanleiding van recente ontwikkelingen aangaande ‘terugverdienen investering in zonnepanelen’ (+ bijlagen).

Toelichting

Het is moeilijk om groen te denken als je rood staat!

Hoe kun je mensen helpen om desondanks toch mee te kunnen investeren in onze energietransitie? Het huren van zonnepanelen **was** tot voor kort zo’n mogelijkheid.

Echter recente en minder recente ontwikkelingen aangaande het terugverdienen van de investering in zonnepanelen zijn voor de Statenfractie van de PARTIJ VOOR ZEELAND (PVZ) reden om bij uw college aan de bel te trekken.

Vragen

1. Is uw college net als wij van mening dat de Provincie Zeeland, als groot aandeelhouder in een energiemaatschappij (DELTA), een verantwoordelijkheid draagt naar de klanten toe? Zo nee, waarom niet?
2. In de bijlagen kunt u lezen dat naast het afbouwen van de salderingsregeling ook de nieuwe netto terugleververgoeding voor zonnestroom aanzienlijk naar beneden is bijgesteld (van 0,265 per kWh naar 0,09 per kWh excl. overheidsheffingen en B.T.W.). Daar komt nog bij dat we in bijlage 1 kunnen lezen: „Het doorberekenen van kosten voor negatieve stroomprijzen aan zonnepaneeleigenaren zal invloed hebben op de terugverdientijd van de zonnepanelen. Hoeveel invloed hangt af van hoe hoog die kosten worden en hoeveel stroom je aan het stroomnet terug levert”. Is uw college op de hoogte van deze recente ontwikkelingen die een flinke impact (kunnen) hebben op het terugverdienen van een investering in zonnepanelen?
3. Ziet uw college net als de Statenfractie van de PARTIJ VOOR ZEELAND (PVZ) hierin met name een risico ontstaan voor mensen die een huurcontract afsluiten en op termijn geld zouden kunnen gaan toeleggen? Zo ja, is uw college dan met ons van mening dat dit risico breder en nog transparanter onder de aandacht moet worden gebracht en dat uw college hiertoe stappen dient te zetten? Zo nee, graag uw uitgebreide motivatie waarom niet.

In afwachting van uw beantwoording, verblijven wij.

Hoogachtend,

Statenfractie PARTIJ VOOR ZEELAND (PVZ),
François Babijn, Fractievoorzitter

Aanvullende vraag:

(2 b) Is uw college op de hoogte van het feit dat in geval van piekbelastingen (zie bijlage) de omvormer kan worden uitgeschakeld en als gevolg daarvan de levering van zonne-energie aan het stroomnet stopt en de terugleververgoeding dan uiteraard ook, wat wederom gevolgen heeft voor het terugverdienen van een investering in zonnepanelen en de “winstverwachting” op huurpanelen?

85% zonnepaneelbezitters onbekend met uitschakelen omvormer bij zonnig weer

- Uitslag
- 18-09-2023

Radar vroeg zonnepaneelbezitters of hun omvormer weleens uitschakelt. Ruim 14.000 mensen met zonnepanelen vulden de Testpanel-vragenlijst in. Daarvan geven bijna 2000 mensen aan dat hun omvormer weleens uitschakelt. Bij de helft (49%) gebeurt dit zelfs dagelijks. 85 procent geeft aan dat zij hiervan bij aanschaf van de panelen niet op de hoogte waren.

Geen teruglevering op de zonnigste momenten

Wanneer de zon het felst schijnt, wekken zonnepanelen veel elektriciteit op. Dit is het moment waarop je panelen het meest rendabel zijn, maar dit is ook het moment waarop het elektriciteitsnetwerk overbelast kan raken doordat er te veel stroom wordt geleverd. Hierdoor kunnen omvormers uitschakelen, waardoor je zonnepanelen geen stroom kunnen terugleveren.

Radar ondervroeg ruim 14.000 zonnepaneelbezitters. De grootste groep, ruim 10.000 mensen, is lid van het Radar Testpanel. Nog eens bijna 4.000 mensen hebben meegedaan via een oproep op onze website. Bij sommige vragen behandelen we de twee groepen apart: de panelleden zijn 'toevallige' zonnepaneelbezitters – zij zijn niet hierop geselecteerd. De mensen die via de open oproep hebben meegedaan, daarvan valt te verwachten dat zij vaker daadwerkelijk problemen met hun zonnepanelen ondervinden.

Hoe vaak dit probleem voorkomt, is daarom niet af te leiden uit de antwoorden van deze 'externe' groep. Daarom bespreken we, waar dat relevant is, de cijfers van deze twee groepen zonnepaneelbezitters los van elkaar.

Van de ruim 10.000 panelleden met zonnepanelen geeft 8 procent aan dat het weleens voorkomt dat de omvormer van de zonnepanelen uitvalt. 33 procent weet niet of dit gebeurt. Dat het gebeurt en dat het onderwerp mensen bezighoudt, blijkt wel uit de tienduizenden keren dat onze oproep gedeeld is. Van de 4000 zonnepaneelbezitters die via deze open oproep de vragenlijst invulden, geeft bijna 1 op de 3 (31%) aan dat de omvormer weleens uitschakelt. Ook van deze groep weet een derde niet of dit gebeurt.

Oplossingen voor uitgeschakelde omvormers

In beide groepen geeft rond de 2 procent aan dat het eerder wel gebeurde dat de omvormer uitschakelde, maar dat dit probleem is verholpen. Sommigen zijn zelf aan de slag gegaan:

"Op fase L1 schakelde mijn panelen wel eens uit. Nu ik zelf van fase ben gewisseld nooit meer last van gehad."

Bij anderen heeft de netbeheerder aanpassingen gedaan:

"Probleem gemeld bij netbeheerder. Een paar dagen later kwam monteur om meetapparatuur te plaatsen voor een week. Daarna de conclusie dat er weinig aan gedaan kon worden. Toch na 1 maand een brief gehad voor extra onderhoud in de wijk. Daarna geen problemen meer gehad."

En een enkeling kreeg 'hulp' van koperdieven, wat natuurlijk een beetje wrang is:

"Sinds ze kabel gestolen hebben uit het zonnepark achter ons huis is het netwerk ook stabiel geworden. Niet fijn voor zonnepark, wel voor de buurt."

Extra kosten door uitgeschakelde omvormer

Van alle respondenten zegt bijna de helft (49%) dat de omvormer dagelijks uitschakelt deze zomer. Bij nog eens 19 procent gebeurt dit wekelijks. Opgesplitst: bij de panelleden is dit bij ruim een kwart (27%) dagelijkse kost en bij 21 procent wekelijks. Bij de groep die via de open link is binnengekomen, geeft maar liefst 64 procent aan dat het dagelijks gebeurt, en nog eens 18 procent wekelijks.

Zeker is dat het uitschakelen van de omvormer voor een grote groep extra kosten oplevert: van alle bijna 2000 zonnepaneelbezitters bij wie de omvormer weleens uitschakelt, geeft 40 procent aan dat ze daardoor extra voor energie moeten betalen. Bij 45 procent is dit een bedrag tot 50 euro per maand, bij nog eens 22 procent tussen de 50 en 100 euro per maand. 1 op de 10 (10%) betaalt door het uitvallen van de omvormer zelfs meer dan 100 euro per maand extra. Bijna een kwart (23%) weet (nog) niet wat de maandelijkse extra kosten zijn dit jaar.

Uitschakelen niet bekend bij aanschaf

Waar beide groepen ook overeenkomen, is dat de overgrote meerderheid bij aanschaf van de zonnepanelen niet op de hoogte was dat de omvormer uitschakelt wanneer het stroomnet overbelast is. Dit geldt voor maar liefst 85 procent van de ondervraagde mensen die dit deze zomer is overkomen. Naarmate de zonnepanelen meer recent zijn aangeschaft, is de groep die er vooraf wel van weet groter, maar ook van de mensen die (extra) panelen in het afgelopen jaar hebben aangeschaft, geeft 4 op de 5 aan hier niet van op de hoogte te zijn.

Wie er wel mee bekend is, wist het in de meeste gevallen via de media (46%). Anderen weten het via bekenden (21%). Slechts 7 procent weet het via de netbeheerder, 4 procent via de energieleverancier. 41 procent wist het op een andere manier: door eigen onderzoek bijvoorbeeld, zo licht een deelnemer aan het onderzoek toe: "Zelfstudie als voorbereiding om te kijken of ze rendabel zouden zijn. Liander gaf destijds echter aan dat er geen problemen in mijn buurt waren. In november gelegd en vanaf maart dat jaar meteen issues."

Liander gaf aan dat er geen problemen in mijn buurt waren. In november gelegd en vanaf maart meteen issues.

- Deelnemer aan het onderzoek werd (onterecht) gerustgesteld door Liander. Anderen vernemen het via de leverancier of installateur van de zonnepanelen, zoals een respondent aangeeft die drie tot vijf jaar geleden panelen heeft laten leggen, maar destijds (nog niet zo heel lang geleden dus) ook gerustgesteld werd: "Van de aannemer, echter toen was dat sporadisch." Ook zijn er mensen die aangeven dat ze zelf over deze elektrotechnische kennis beschikken.

Er is een wettelijk bepaalde netspanning waarboven een omvormer zich uit moet schakelen. Is ook logisch.

- Deelnemer aan het onderzoek begrijpt waarom omvormers uitschakelen.

Geen spijt van zonnepanelen ondanks mindere opbrengst

Twee derde (68%) van de ondervraagde zonnepaneelbezitters waarvan de omvormer weleens uitschakelt, heeft alsnog géén spijt van de aanschaf van de (extra) panelen. 11 procent heeft dat wel. Ruim 1 op de 5 geeft aan dat ze (nog) niet weten of ze er spijt van zouden moeten hebben of niet.

Bij welke netbeheerders is het stroomnet overbelast?

Je energieleverancier kies je (in veel gevallen) zelf uit, maar je netbeheerder kun je niet kiezen: je hebt automatisch te maken met de netbeheerder die in jouw regio verantwoordelijk is voor de aanleg en het onderhoud van het stroomnet. Wie jouw netbeheerder is kun [opzoeken in het EAN-codeboek](#), via je postcode en huisnummer.

Wanneer we kijken naar de verschillende netbeheerders, zien we dat het uitschakelen van omvormers bij alle netbeheerders voorkomt. Bij Liander gebeurt dit relatief net wat vaker; van alle ondervraagden die bij Liander aangesloten zitten, zegt 16 procent dat de omvormer weleens uitschakelt. Ook bij RENDO Netwerken zegt 16 procent dit mee te maken, maar omdat deze groep klein is (87 mensen), is het lastig te vergelijken. Op de tweede plek staat Enexis: bij 14 procent van de ondervraagde Enexis-klanten schakelt de omvormer weleens uit. Op de derde plek staat Stedin (13%). Ook bij Coteq Netbeheer B.V. heeft 13 procent van de klanten weleens te maken met een uitgeschakelde omvormer, maar ook hier gaat het om een kleinere groep gebruikers (90 mensen).

De netbeheerders waarbij het uitvallen het vaakst gebeurt, op dagelijkse basis, zijn dezelfde grote spelers:

- Stedin (bij 53% van de ondervraagde klanten valt de omvormer dagelijks uit)
- Liander (52%)
- Enexis (48%)

Westland Infra (met 100 mensen ook een kleinere groep) heeft het hoogste percentage gebruikers waarbij het probleem wel speelde, maar dit inmiddels opgelost is: bij 4 procent, tegenover 2 procent bij de andere netbeheerders.

In welke provincie vormen zonnepanelen een uitdaging?

Uit alle provincies vulden honderden mensen met zonnepanelen de vragenlijst in. De provincie waar mensen relatief het vaakst te maken hebben met omvormers die worden uitgeschakeld, is Groningen. Van alle respondenten met zonnepanelen die in Groningen wonen, geeft bijna een kwart (23%) aan dat dit bij hen weleens gebeurt. Ter vergelijking: van alle Zeelandse zonnepaneelbezitters die de vragenlijst invulden, heeft maar 10 procent te maken met uitval, op de voet gevolgd door Limburg en Noord-Brabant (11%).

Wanneer we alles op een rijtje leggen, zien we dat het uitschakelen van omvormers vanwege een overbelast stroomnet in het noorden van het land meer voorkomt dan in het zuiden:

1. Groningen (23%)
2. Friesland (21%)
3. Drenthe (18%)

4. Flevoland (17%)
5. Gelderland (15%; 49% zegt dat het niet voorkomt)
6. Overijssel (15%; 55% zegt dat het niet voorkomt)
7. Noord-Holland (14%; 49% zegt dat het niet voorkomt)
8. Utrecht (14%; 49% zegt dat het niet voorkomt)
9. Noord-Brabant (11%; 54% zegt dat het niet voorkomt)
10. Limburg (11%; 53% zegt dat het niet voorkomt)
11. Zuid-Holland (11%; 52% zegt dat het niet voorkomt)
12. Zeeland (10%)

Wanneer we kijken waar het probleem het vaakst speelt, komt Flevoland bovenaan te staan:

1. Flevoland (65%)
2. Friesland (58%)
3. Utrecht (57%)
4. Groningen (56%)
5. Gelderland (52%)
6. Zuid-Holland (51%; 17% wekelijks)
7. Drenthe (51%; 16% wekelijks)
8. Overijssel (47%)

9. Noord-Holland (45%)

10. Limburg (44%)

11. Noord-Brabant (37%)

12. Zeeland (33%)

Groningers zijn overigens relatief gezien goed op de hoogte, als we de antwoorden van deze vragenlijst met elkaar vergelijken. In deze provincie is de groep die aangeeft het niet te weten met 26 procent namelijk net wat kleiner dan bij de meeste andere provincies. Ook in Overijssel, waar een relatief kleine groep van 15 procent te maken heeft met uitgeschakelde omvormers, is de groep die niet weet of dit gebeurt met 27 procent kleiner ten opzichte van het gemiddelde van 33 procent.

[Meer over uitschakelende omvormers in de uitzending van 18 september](#)

Over het onderzoek naar uitschakelende omvormers

De online vragenlijst over het uitschakelen van omvormers is tussen 5 en 12 september 2023 ingevuld door 14.114 zonnepaneelbezitters. 10.274 mensen zijn lid van het *Radar Testpanel*, een groep van tienduizenden consumenten verspreid over het land. 3840 mensen hebben aan de vragenlijst meegedaan via een open link op de site van *Radar*. Zie de (tweede) alinea bovenaan dit artikel voor de bespreking van deze twee groepen. In totaal geven 1971 van deze zonnepaneelbezitters aan dat hun omvormer weleens uitschakelt.

Wil je ook meepraten over de consumentenzaken die *Radar* onderzoekt? **[Meld je gratis aan voor het Radar Testpanel via de korte intake-vragenlijst.](#)** Je zit nergens aan vast; je beslist per onderzoek altijd zelf of je meedoet of niet.

(BRON: radar.avrotros.nl)